

Tävlandet är idrottens logik!

Tävlandet är idrottens logik, det är tävlandet som drar de stora barn och ungdomsgrupperna till den organiserade idrotten. Så idrottens uppdrag till oss som står som ideella ungdomsledare i verksamheten är tävlingsfostran, att lära ut hur man handskas med tävlandet; att vinna, att förlora, att i förekommande fall spela oavgjort, att förhålla sig till medspelare, motståndare, funktionärer och publik, att vara med laget, sitta på bänken eller vara utanför laget, att övning ger färdighet och att träningen är utgångspunkten för allt som händer under tävling eller match.

Föreningsfostran står för den medborgarfostran som deltagande i föreningslivet antas leda till; tävlingsfostran för de mått och steg som antas skapa de bästa idrottsutövarna.

I flera bemärkelser är idrotten en central del av många barn och ungdomars avgörande år och detta i en dubbel mening.

- Det vill säga både för ungdomarnas identitetsbildning och för den framtida idrottskarriären.

Det gäller både vad idrotten gör med ungdomarna och vad ungdomarna gör med idrotten. I centrum för denna verksamhet står tävlandet.

Idrottsverksamheten blir poänglös utan tävlan.

Tveklöst är det också så att det är tävlingsverksamheten och inte föreningsverksamheten som drar de stora barn-och ungdomsgrupperna till idrotten. Det går inte heller att hävda att tävlingsverksamhet är oförenlig med föreningsverksamhet. Men de utgör inte ett konfliktlöst verksamhets par.

Tävling handlar om att bli bäst, och det finns ingen idrottsgren där den blir bäst som kämpar mest väl. Tävlning leder till rangordning samtidigt som föreningsfostran eftersträvar jämbördighet och motverkar rangordning.

Det hjälper inte att man i detta sammanhang försöker skilja rangordning efter idrottsprestation från rangordning utifrån mänskliga egenskaper, det finns alltför många studier på hur dessa båda faktorer korrelerar med varandra.

Rangordning innebär inte automatiskt selektering och utslagning, men leder dit förr eller senare. Tidig specialisering påskyndar denna process. Faktorer som påskyndar eller motverkar denna utveckling finns både i samhället och inom idrotten. Hur löser man då dilemmat att å ena sidan sträva efter att utveckla varje individs möjligheter, och å den andra handskas med situationen då denna strävan kröns med framgång och det därmed uppstår skillnader mellan individerna? För det första bör man betänka uppdraget: att i ena änden m in lekande barn och i den andra lämna ifrån sig vältränade ungdomar. Här finns den eviga frågan om tid och anpassning, eller timing, där det finns alla möjligheter att hamna fel antingen är man för sent eller för tidigt ute. Denna situation är dock inte unik för idrotten, vilket epitetet brådmogen respektive sent utvecklad är exempel på.

Idrottens logik tenderar att driva fram en betoning av tävlingsfostran, samtidigt som samhällets intresse av att stödja idrotten som folkrörelse utgår ifrån att idrotten engagerar barn och ungdom på ett meningsfullt sätt. För samhället är aktiviteten i första hand medborgarfostran, att barn och ungdom i organiserade former lär sig demokratiska former för umgänge, lär sig samarbeta, respekt för andra i en verksamhet där faktorer som klass, kön, religion, språk och etnisk tillhörighet är underordnad den gemensamma idrottsaktiviteten.

Generellt kan man dock säga att ju längre upp i åldrarna man kommer, desto mer betonas tävlingsfostran, liksom att ju högre upp i seriesystemen föreningarna befinner sig desto mer betonas tävlingsfostran. Både anrikning och utslagning utvecklas genom tävlingsfostran säger Tomas Peterson från högskolan i Malmö.

Samhället har idag stor tacksamhetsskuld till det ideella svenska föreningslivet. En mötesplats där ungdomar kan mötas över sina gränser genom sitt intresse. För många unga kan föreningen vara platsen där de finner sitt andningshål sin trygghet, samtalet med den vuxne samtidigt som de får tillgång till att utöva det som de älskar mest i organiserad form fotbollen. Tyvärr har vi idag föreningar som tidigt slår ut dessa unga spelare genom en obalanserad föreningspolicy.